

चैलाशक (चैल + आशक) m. ein Gespenst, das sich von Kleidermotten nährt (nach KULL.), M. 12, 72.

चैलिक m. viell. Lappen (von चैल oder चैल) Suçr. 2, 351, 12.

चोकिटि m. N. pr. eines Mannes PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 56, 1.

चोत्त adj. f. आ rein, reinlich (viell. auch übertr. ehrlich) Triak. 3, 3, 437. H. 1436. an. 2, 562. MED. sh. 12. अक्काशेषु चोत्तेषु नदीतीरेषु चैव हि । विविक्तेषु च तुष्यन्ति दत्तेन पितरः सदा ॥ M. 3, 207. अनीर्षुगुप्तदारः स्याच्चोत्तः स्यादधृणी नृपः MBh. 12, 2708. पायामचोत्तामवलेकिनीं च u. s. w. स्त्रियं परिवर्जयामि 13, 519. चोत्ताणां हृदयं श्रुचि 7580. चोत्तचोत्तजनान्वेषी u. s. w. शूद्रो वैश्यत्वमर्हति 6593. अद्वावतो द्यावत्तश्चोत्ताश्चोत्तजनप्रियाः । धर्माधर्मविदो नित्यं ते नराः स्वर्गगामिनः 6660. Die Lexicographen kennen noch folg. Bedd.: gewandt (दत्त) Triak. MED. schön, reizend (सुन्दर, मनोह); gesungen H. an. MED. = अभीक्ष्ण (wofür ÇKDr. und Wils. तोहणा scharf gelesen haben) MED. — Vgl. चैल.

चोच n. AK. 3, 6, 30. 1) die Rinde von Cinnamomum albiflorum oder eine andere Zimmtinde AK. 2, 4, 4, 22. Suçr. 1, 139, 9. 2, 101, 18. — 2) Rinde überh. H. 1121. DHAR. im ÇKDr. — 3) Haut, Fell DHAR. im ÇKDr. — 4) der nicht essbare Theil einer Frucht (उपभुक्तफलावशिष्ट, vulg. चोचा). — 5) die Frucht der Fächerpalme (तालफल) BHAR. zu AK. ÇKDr. — 6) Kokosnuss Svāmin zu AK. ÇKDr. VARĀH. BRH. S. 40 (39), 4. — 7) Banane Sāras. zu AK. ÇKDr.

चोचक n. = चोच 1. Suçr. 2, 284, 5. Rinde überh. ÇABDAR. im ÇKDr.

चोटी f. Unterrock H. 673. — Vgl. शाटी.

चोड 1) m. a) = चूड Wulst (an Ziegeln): पञ्चचोडा (nāml. इष्टका) TS. 5, 3, 3, 1. — b) Wamms, = कञ्चु H. an. 2, 118. = प्रावरणा MED. 4. 13. पर्येषते भक्तं तथापि चोडम् SADDH. P. 4, 34, b. 35, a. — c) pl. N. pr. eines Volkes (s. चैल) H. an. MED. — 2) f. आ N. einer Pflanze (s. u. क्रोडचूडा).

1. चोद (von चुद) m. ein Werkzeug zum Antreiben der Rosse, Stachel oder Peitsche: जघने चोदं एषाम् RV. 5, 61, 3.

2. चोद (wie eben) adj. anfeuernd, begeisternd, fördernd: चोदः कुविन्तुष्यात्सत्तये धियः RV. 1, 143, 6. रघस्यं स्यो यज्ञमानस्य चोदि 2, 30, 6. एकस्य श्रुष्टो यज्ञं चोदमाविष्य 13, 9.

चोदक (wie eben) 1) adj. treibend: अकरोद्यदयं कर्म तन्नो ऽनुक्तं चोदकम् MBh. 13, 71. — 2) m. a) Anweisung, Aufforderung KĀTJ. ÇR. 1, 10, 1. Sch. zu 1, 3, 29, 30. — b) gramm. so v. a. परिग्रह (s. d.): अष्टष्टवर्षो प्रथमे चोदकः स्यात्प्रदर्शकः RV. Prāt. 10, 10, 11, 14.

चौदन (wie eben) 1) adj. treibend AV. 7, 116, 1. Vgl. स्रवि, कीरि, ब्रह्म, रघ. — 2) n. das Treiben, Auffordern; Aufforderung, Anweisung, Befehl; Regel: अन्योऽन्यचोदनात् MBh. 13, 41. न हि तावद्भवेत्कालो व्यतीतश्चोदनाय ते R. 4, 28, 20, 19. पूर्वाभिपन्नाः सप्तश्च भजन्ते पूर्वचोदनम् MBh. 5, 72. अर्पिप्रयं चोदना वा मिमांसा केतारा VS. 29, 7. LĀTJ. 7, 11, 18. 8, 1, 10. KĀTJ. ÇR. 9, 11, 12. 22, 6, 8. श्रुतिचोदनात् nach der Vor-schrift der heiligen Schriften M. 2, 35, 169. JĀG. 3, 17. — 3) f. आ Vop. 26, 191. dass.: ज्ञानं ज्ञेयं परिज्ञाता त्रिविधा कर्मचोदना BHAG. 18, 18. MBh. 12, 8999. 3, 1308. BHĀG. P. 5, 14, 18. शब्द KĀTJ. ÇR. 1, 10, 1. 20, 7, 20. 1, 5, 7. 8, 22. ÇĀKṢH. ÇR. 6, 1, 10. LĀTJ. 9, 7, 3, 9. भोऽ इति चोदना स्यात् RV. Prāt. 13, 6. चोदनास्तत्तो ऽर्थो धर्मः ĠAIM. 1, 2. — 4) f. ई N. einer

Pflanze, v. l. für रोदनी AK. 2, 4, 3, 10, Sch. — Vgl. एकचोदन.

चोदनागुड (चो + गुड) m. Spielball Triak. 2, 6, 43.

* चोदप्रवृद्ध (चोद + प्र) adj. durch den begeisternden (Trank) erhoben, von Indra RV. 1, 174, 6.

चोदयन्मति (चोदयत्, partic. vom caus. von चुद, + मति) adj. die An-dacht leitend, fördernd: (अग्निम्) तेषं चतुर्धिर चोदयन्मति RV. 5, 8, 6. Indra 8, 46, 19; vgl. 5, 43, 9.

चोदयितर (vom caus. von चुद) nom. ag. f. पित्री Treiber, Antreiber: Begeisterer, Förderer: समीरणश्चोदयिता भवेति व्यादिश्यते केन कृताश-नस्य KUMĀRAS. 3, 21. ऋत्री सूनृतानाम् RV. 1, 3, 11. मधोने: 7, 81, 6.

चोदस् (von चुद) n. = चोदन; s. अचोदस्.

चोदितर (von चुद) = चोदयितर: रघस्यं RV. 2, 12, 6. 10, 24, 3. मत्ति-नाम् 5, 43, 9. यज्ञमानस्य 10, 49, 1. 1, 38, 8. अस्माकं बोध्युचयस्य चोदित्ता 8, 77, 6. 10, 133, 1.

चौदिष्ठ superl. zum vorberg.: त्वया ह स्विद्युजा वयं चोदिष्ठेन यविष्या । अग्निं यो वाजसातये RV. 8, 91, 3.

चोद्य (von चुद) 1) adj. a) der getrieben —, angetrieben werden muss H. an. 2, 359. MED. j. 22. चोद्यं मां चोदयसि MBh. 5, 4600. अग्निकार्षेयु चोद्यः 1404. गुरुकर्मस्वचोद्याः 13, 4875. — b) was erwähnt werden muss oder kann: चपलाज्ञं प्रति न चोद्यमदः Çiç. 9, 16. — 2) n. a) das Aufwerfen einer wissenschaftlichen Frage, = पूर्वपत्त Triak. 1, 1, 115. = प्रश्न H. an. MED. सत्यं ध्यानं समाधानं चोद्यं वैराग्यमेव च MBh. 5, 1653. — b) Stau-nen, Verwunderung H. an. MED.

चोपक (von चुप् s. गलेचोपक).

चोपन (wie eben) adj. sich bewegend, sich rührend P. 3, 2, 148, Sch.

चोर (von चुर) 1) m. a) Dieb gaṇa पचादि zu P. 3, 1, 134. gaṇa ब्राह्म-णादि zu 5, 1, 124. gaṇa मनोसादि zu 133. gaṇa पारस्करादि zu 6, 1, 157. Vop. 7, 19, 22. H. 381, Sch. ÇABDAR. im ÇKDr. चोरौ f. gaṇa पचादि. — b) N. einer Pflanze, = कृष्णशटी ÇKDr. nach HADPAĀNDRA in KRAMĀN-DRIKĀ. — c) ein best. Parfum (= चोरक): चोरकुङ्कुमरोचना: । इत्यष्टग-न्धकथन आगमः । ÇKDr. — 2) f. आ Name einer Pflanze, = चोरपुष्पी ÇABDAR. im ÇKDr. — Vgl. चौर.

चोरक (von चोर) m. 1) Dieb VARĀH. BRH. S. 16, 25. — 2) eine best. Pflanze (s. पृक्षा) RATNAM. im ÇKDr.; vgl. तस्कर. — 3) ein best. Par-fum RĀG. an. im ÇKDr. Suçr. 1, 139, 9. 2, 277, 12. VARĀH. BRH. S. 16, 25.

चोरपुष्पिका (चोर + पुष्प) f. N. einer Pflanze, Chrysopogon aciculatus Trin., ÇABDAR. im ÇKDr. पुष्पी f. dass. AK. 2, 4, 4, 14.

चोरस्त्रायु (चोर + स्त्रायु) m. N. einer Pflanze (s. काकनासा); nach dem Synonym तस्करस्त्रायु vom Verfasser des ÇKDr. gebildet.

चोरिका (von चोर) f. = चौरिका Diebstahl. Raub RĀG. an. zu AK. ÇKDr.

चोरितक (von चोरित, partic. von चुर) n. die gestohlene Sache DAÇAK. in BENF. Chr. 193, 15.

चैल 1) m. Jacke AK. 2, 6, 3, 19. H. 674. an. 2, 486 (lies: चैलः). MED. l. 17. Nach BHAR. zu AK. auch चैली ÇKDr. Vgl. निचैल. — 2) m. pl. N. pr. eines Volkes, welches im Süden von Indien an der Koromandel-kiiste (entstanden aus चैलमण्डल) in der heutigen Provinz Tānḡora wohnte, LIA. I, 139. H. an. MED. MBh. 3, 1988. 6, 367. 7, 398. 8, 455. HARIY. 782. 9600. R. 4, 41, 18. VARĀH. BRH. S. 3, 40. 11, 62. 14, 13. VP.